

Čl. 3

V čele státu stojí prezident, který je volený sedmičlenným parlamentem na dobu jednoho pololetí.

Čl. 4

O méně důležitých záležitostech rozhoduje prezident společně s poslanci parlamentu, kteří jsou rovněž voleni na dobu jednoho pololetí.

- Ústava – základní zákon státu
- Listina základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky mimo jiné zaručuje:
  - rovnost všech lidí
  - právo na život
  - ochranu osobního a soukromého života
  - svobodu pohybu, myšlení a náboženského vyznání, projevu, shromažďování a sdružování
  - právo na vzdělání

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Co je obsahem Ústavy České republiky?
2. Z následujících příkladů vyber ty, o kterých si myslíš, že patří mezi základní lidská práva:
  - vlastnit kolo
  - získat bezplatně základní vzdělání
  - oženit a vdát se
  - získat byt
  - chránit si život a zdraví
3. Vypracujte si společně ústavu vaší třídy.
4. Zjisti (z novin, televize...), ve kterých státech světa jsou porušována základní lidská práva a svobody.
5. Při formulování zákonů záleží mnohdy na každém slůvku. Současná Ústava České republiky říká: „Lid je zdrojem veškeré státní moci...“
Porovnej tuto formulaci s následující, která byla typická pro ústavy socialistických států, v nichž vládli komunisté: „Všechna moc patří pracujícímu lidu vedenému komunistickou stranou.“
Pokus se říci, co je na takovéto formulaci základního zákona nedemokratické.
6. Představte si, že jste soudci Ústavního soudu České republiky a máte prozkoumat ústavnost následujících zákonů přijatých parlamentem. Které z nich byste shledali neústavními, tedy odporujícími ústavnímu pořádku našeho státu?
  - a) zákaz vstupu na území republiky všem občanům vybraných států, protože s pobytem některých jejich spoluobčanů má naše policie špatné zkušenosti;

- b) zákaz prodeje drog, protože drogy ničí lidský život;
- c) zákaz prostituce na ulicích;
- d) zákaz vyznávání islámu, protože je to na našem území cizí náboženství a také proto, že fanatičtí vyznavači islámu (tzv. islámští fundamentalisté) se občas uchylují k terorismu;
- e) zákaz kritizovat činnost vlády a parlamentu, neboť se tím snižuje vážnost státu.

7. Zaručeně pravdivý příběh

Ting-Tang-Bung je čínský obchodník, který se rozhodl usadit a podnikat v České republice. Zpočátku měl problémy s úřady, které mu nechtěly povolit obchodovat a upíraly mu některá práva, neboť Tin-Tang-Bung byl jiné barvy pleti, rasy i jazyka než je zvyklé u našeho obyvatelstva.

Pak se na něj ale usmálo štěstí v podobě jistého Hugo P., který mu za úplatu prodal svá základní práva a svobody s tím, že je v demokratické společnosti stejně nepotřebuje. Od té doby mu úřady již nečiní potíže, Ting-Tang-Bung může svobodně podnikat a dokonce se rozhodl, že se ožení s českou dívkou a přijme české jméno Josef Tiktak.

Pokuste se najít „ústavní chyby“, které se nacházejí v příběhu. Mohl se příběh odehrát tak, jak je sepsán?

Vypátrejte, kde a v jaké souvislosti je v naší učebnici již uvedena zmínka o Listině základních práv a svobod.

22. Právo a morálka

Svět je hrozně nespravedlivý! Je to tak, jak říkal Peťan, když jsme si u Edisonovy maminky prohlíželi sošku Spravedlnosti – ženy se zavázanými očima držící v jedné ruce váhy a v druhé meč. Divili jsme se, proč má Spravedlnost zavázané oči a Peťan poznamenal, že to je spíše symbol nespravedlnosti, protože Spravedlnost se zavázanými očima je slepá a tudíž nic nevidí a nemůže rozhodovat, kdo je vinný a kdo neviný.

Paní Michalíková nám sice vysvětlila, že Spravedlnost má zavázané oči proto, aby byla nestranná a nikomu nenadržovala, ale stejně si myslím, že je to tak, jak říkal Peťan.

Svět je hrozně nespravedlivý, opakoval jsem si a pozoroval kopečky a údolíčka ubíhající podél vlaku, který mě vzal za babičkou Vilnou. Prázdniny na spadnutí, víkend za dveřmi, u babičky už jistě dozrály třešně a já, místo abych šel radostí, koukám jako bacil u doktora. A jak jinak, když se mi dneska ve škole stala taková křivda.

Dneska ve škole se v hodině češtiny předčítaly literární práce, co jsme psali za domácí úkol na téma přátelství a láska.

Myslím, že vzhledem ke své vrozené skromnosti jsem vás ještě neupozornil na to, že jsem nejlepší slohař z celé třídy a možná i ze školy. Vloni jsem vyhrál s povídkou Stařena a potok okresní literární soutěž a jednou, až budu geniálním spisovatelem, se o mně budete učit ve škole. Nebo aspoň vaše děti, což je fakt a žádné vychloubání.

